

[Sønderby]

landbrugets forurening, men mange andre ting er jo nævnt i denne NPO-redegørelse. Hele debatten har siden fokuseret på landbruget, og man har helt overset de øvrige faktorer, der er med til at forurene både vandløb og grundvand.

Ved debatten her i dag kan vi heller ikke undgå at tage fat på sådan noget som, at 20 kg kvælstof kommer ned fra luften pr. ha fra trafik og kraftværker. Vi kan heller ikke spinge let og elegant hen over, at fosforudledningen for 80–85 pct.s vedkommende skyldes spildevandsanlæg, som ikke fungerer tilfredsstillende. Vi har hørt udtalelser f.eks. fra Århus om, at man der ikke vil klare sine spildevandsproblemer, hvis ikke miljøministeren får landbrugets på plads. Dambrugerne har selvfølgelig også et problem, og de er i gang med at løse det via bl.a. tørfodring.

Jeg siger ikke dette for at komme uden om, at landbruget har et medansvar, særlig for nitratforureningen, det har landbruget jo også erkendt, og de er gået aktivt, meget aktivt ind for at løse disse problemer ude omkring i et nært samarbejde med kommunerne.

Det er sagt, at industrien siden miljølovens vedtagelse har været mere aktiv på miljøområdet end landbruget. Det er nok også rigtigt, men det hænger vel også sammen med, at de økonomiske forhold i landbruget i de sidste år har været så dårlige, at man ikke har magtet denne ekstra økonomiske indsats. Nu har vi haft en god høst, og vi har haft en god regering i 2½ år, som vi kan forvente skal sidde mange år endnu. Derfor er landbruget også klar til i forventning om stigende indkomster at tage fat på nogle af disse problemer, og det er også det, man er i gang med.

Redegørelsen fra miljøministeren stiller problemerne op i forurening af grundvandet og af de kystnære områder. Jeg skal erkende, at nitrattindholdet i grundvandet er stigende, men de undersøgelser, der er foretaget, viser, at det hovedsagelig er tilfældet i almindelige brønde. Boringerne er det ikke så slemt med. Vi har også fået tal for i redegørelsen, at det er 8–10 pct. af boringerne, det er galt med, mens det kun er 2 pct. af vandet, det er galt med.

Venstre erkender også, at det tager 10–30 år, inden regnvandet siver ned i grundvandet, og derfor skal vi tage fat på problemerne nu. I NPO-redegørelsen mener man, at både

oplagring og anvendelse af naturgødning er en væsentlig kilde til nitratforureningen både af grundvand og af overfladevand, og derfor er man som sagt også i fuld gang med at gøre noget ved dette.

Jeg må endnu en gang gøre opmærksom på, at dette sker i et godt samarbejde mellem landbrugets organisationer og de kommunale myndigheder, og det er venstres absolutte tro, at disse er i fuld gang med at tage det første nap, og at det også har givet synlige resultater, særlig hvad angår gårdbidraget.

I NPO-redegørelsen står der også, at kunstgødningsforbruget kan have lidt af skylden, men her må jeg tilslutte mig landbrugsministeriets vurdering – og det er også en ren landmandsbetragtning – at der ikke er noget væsentligt overforbrug af kunstgødning, det skal de økonomiske relationer nok sikre. Man bruger ikke mere, end man har en vis sikkerhed for at få igen.

Siden rapporten er blevet lavet, er der i øvrigt også sket en voldsom udvikling i hele markedsstyringsprocessen, som sikrer, at der ikke tilføres mere gødning, hverken handelsgødning eller naturgødning.

Ydermere er der i de sidste år sket en meget stor udbredelse af vinterafgrøder; og også siden NPO-rapporten blev lavet, er der sket en udvikling, så vi nu er helt oppe på 45–50 pct. Det sikrer en mindre nedsvingning, og det var det, hr. Heinesen i forbindelse med opbevaringen nævnte at man ikke skulle tage hensyn til. Det mener vi man skal, for hvis der er afgrøder på marken i efteråret, har man mulighed for at få staldgødning kørt ud.

For nylig – jeg tror, det var i Landsbladet i sidste uge – stod der, at landskontoret for planteavl nu også udsender en pjece om, hvad godt landmandskab er – det var også det, hr. Heinesen var inde på at man skulle tage fat på – og det gælder både behandling og brug af gødning, såvel natur- som handelsgødning. Men det kunne vel også være på sin plads at vejlede ejerne af de tusinder af hektarer kolonihaver og prydhaver, hvor der også bruges meget gødning, og hvor arealet er så lille, at man ikke spekulerer på, hvor mange kilo man bruger pr. hektar. Men nok om landbruget, det er klar over sit ansvar.

I redegørelsen peges der også på, at der må ske en forstærket indsats i forbindelse med rensning af spildevand. Danmarks